

28.04.2015 № 126/146
на № _____

Комітет Верховної Ради
України з питань
національної безпеки,
оборони та розвідки
Заступнику Голови Комітету
Стору ЧЕРНЄВУ

ПРОПОЗИЦІЇ
до проєкту Закону України «Про внесення змін
до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань
у сфері електромагнітного простору» у відповідності
із Законом України «Про наукову і науково-технічну експертизу»

I. Зміст заявки.

Питання, поставлені до Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України: від Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки надійшов лист (надалі – Замовник) із проханням надати пропозиції та зауваження до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електромагнітного простору».

II. Нормативно-правова база:

- Конституція України;
- Закон України «Про оборону України»;
- Закон України «Про Збройні Сили України»;
- Закон України «Про національну безпеку України»;
- Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»;
- Закон України «Про електронні комунікації».

III. Надані документи:

- Текст законопроекту;
- Пояснювальна записка;
- Порівняльна таблиця до проєкту Закону.

IV. Пропозиції та зауваження:

1. Щодо дефініції поняття «електромагнітний простір (спектр)». У запропонованому законопроекті електромагнітний простір визначено як частину космічного, повітряного, сухопутного, водного (підводного) та кіберпросторів. Така дефініція є розпливчастою та може суперечити чинному законодавству, зокрема Закону України «Про електронні комунікації», в якому окремо регламентується порядок користування радіочастотним спектром.

Пропозиція: Доповнити проект Закону положенням, що встановлює відмінність між поняттями «електромагнітний простір» та «радіочастотний спектр». Передбачити, що нормативне регулювання обігу, сертифікації, стандартизації засобів у цій сфері здійснюється за участі НКЕК та відповідно до міжнародних стандартів.

2. Щодо електромагнітної боротьби як функції органів сектору безпеки і оборони У законопроекті вводиться поняття електромагнітної боротьби, але не врегульовано порядок її реалізації, види заходів, механізми контролю та підзвітності.

Пропозиція: у дорученні Кабінету Міністрів України (розділ II) передбачити обов'язок затвердити Порядок здійснення електромагнітної боротьби, з урахуванням міжнародного гуманітарного права та принципу пропорційності.

3. Щодо обмежень у використанні електромагнітного простору Законопроект передбачає, що під час воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися тимчасові обмеження на використання електромагнітного простору, у тому числі для цивільних користувачів.

Пропозиція: Передбачити механізм узгодження таких обмежень із НКЕК, а також обов'язковість повідомлення операторів електронних комунікацій та користувачів за визначеним порядком, що забезпечує дотримання принципу правової визначеності.

4. Щодо нових положень до Закону України «Про електронні комунікації». Пропонується доповнення Закону поняттями «електромагнітний засіб», «електромагнітні перешкоди» тощо, однак відсутня подальша деталізація механізмів їх обігу, сертифікації, відповідальності за порушення режиму користування.

Пропозиція: Доповнити Прикінцеві положення законопроекту завданням КМУ щодо розроблення та затвердження *Технічного регламенту обігу засобів електромагнітної боротьби, їх стандартизації та сертифікації*.

5. Щодо відповідності термінології законодавству: у ряді положень законопроекту вживається термін «електромагнітний простір», який включається до повноважень різних органів без уточнення його обсягу та співвідношення з іншими правовими режимами (наприклад, повітряний простір, інформаційний простір).

Пропозиція: уточнити в тексті законопроекту, що електромагнітний простір не виключає дії правового режиму інших просторів та використовується виключно у сфері безпеки і оборони та національної безпеки.

6. Щодо строків імплементації: проєкт Закону не містить визначених строків реалізації положень щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність.

Пропозиція: У розділі II «Прикінцеві положення» встановити строк у 3 місяці з дня набрання чинності Законом для розроблення та прийняття КМУ підзаконних актів.

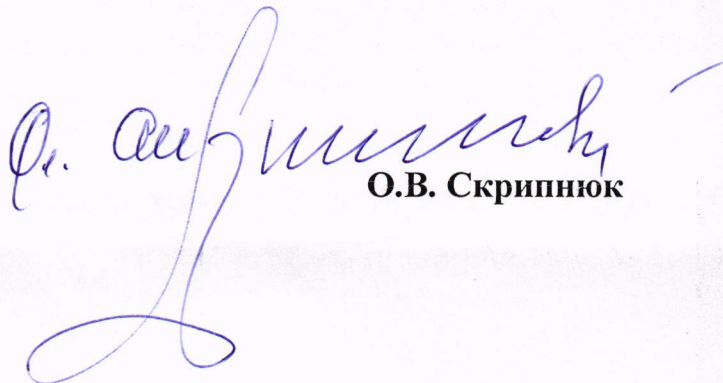
Підготовлено відповідно до аналізу норм законопроєкту, з урахуванням положень Конституції України, законів України «Про оборону України», «Про національну безпеку України», «Про Збройні Сили України», «Про електронні комунікації» та міжнародних стандартів (зокрема, Стратегії JADC2 НАТО).

V Висновки:

Законопроєкт є актуальним і цілком обґрунтованим в умовах сучасної війни, де електромагнітна сфера стала повноцінним полем бою. Водночас, потребує доопрацювання в частині термінології, меж повноважень органів державної влади, механізмів реалізації та запобігання колізіям із чинними нормами.

Висновок підготовлено співробітником відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В.М.Корецького НАН України, в.о. провідного наукового співробітника доктор юридичних наук, професором Дмитром БЕЗЗУБОВИМ.

Директор Інституту,
віцепрезидент Національної
академії правових наук України,
академік НАПрН України

О.В. Скрипнюк

